Eigen beworteling in luchtige potgrond bij een hoog belichtingsniveau

Nieuwe chrysantenkwekerij stelt alles in dienst van kwaliteit

Martijn Duijvesteijn: "We hebben een pers die op lage snelheid luchtige potjes perst. Na het stek steken gaan de tray's naar de bewortelingsruimte boven de bedrijfsruimte met vernevelaars en belichting. Vloerverwarming is niet nodig, want de wortels spuiten eruit." Foto: Studio GJ Vlekke

De nieuwe chrysantenkwekerij van Martijn en Wouter Duijvesteijn en Paul Kester in Hoek van Holland is in meerdere opzichten bijzonder. Zo verzorgen de telers zelf de beworteling en opkweek van stekken in een kas boven de bedrijfsruimte. Zij gebruiken daarvoor een speciaal, luchtig grondmengsel, waardoor de beworteling sneller verloopt en de plantjes in de kas vlotter aanslaan. Efficiëntie, duurzaam werken en topkwaliteit gaan prima samen en kunnen de chrysantenteelt naar nieuwe hoogten voeren.

TEKST EN BEELD: JAN VAN STAALDUINEN

De erfverharding moet nog worden gelegd, een bord met de bedrijfsnaam ontbreekt. Toch is de nieuwe, ruim 6 ha grote kwekerij van Duijvesteijn en Kester al volop in bedrijf. Op 10 april vindt de officiële opening plaats en wordt de nieuwe bedrijfsnaam bekend gemaakt. Vanaf dat moment zullen ook veel excursiegroepen hun weg naar de Dwarshaak in Hoek van Holland vinden. Die 'lasten' horen nu eenmaal bij de 'lusten' die een demonstratieproject van de overheid ontvangt.

Minder transportbewegingen

"Ons bedrijf is zodanig opgezet en ingericht, dat er voor de bedrijfsvoering veel minder transportbewegingen nodig zijn dan normaal", licht Wouter Duijvesteijn toe. "Op grond daarvan hebben wij voor bepaalde tijd de status van demonstratieproject verworven. Aan de bijbehorende subsidie van LNV is de verplichting gekoppeld om de achtergronden en ervaringen over te dragen op sectorgenoten. Daar zien we naar uit, want het kan de sector weer een stap verder brengen. Wij doen onze deuren bewust niet op slot, maar zetten ze bij wijze van spreken wagenwijd open." De logistieke efficiëntie heeft alles te maken met de eigen opkweek. Vrijwel alle chrysantentelers kopen kant-en-klaar uitgangsmateriaal in. Vanwege de

Vervolg op pagina 6

Nieuwe chrysantenkwekerij stelt alles

Na stek steken gaan de tray's naar de bewortelingsruimte boven de bedrijfsruimte. Vernevelaars en een groeilichtinstallatie maken het tot een ideale kraamkamer.

Vervolg van pagina 5

planthoogte en plantafstand nemen de tray's honderden keren meer laadruimte in beslag dan de onbewortelde stekjes die de ondernemers inkopen. Zelf bewortelen levert een forse besparing op aan brandstof en CO_2-emissie.

Luchtige perspotten

Om bestand te zijn tegen de verschillende handelingen en het wegtransport zijn traditionele perspotten stevig en compact. "Dat is niet bevorderlijk voor een vlotte beworteling en het aanslaan van de plantjes in de grond", merkt Wouter op. "Bovendien worden partijen leverbare planten soms enkele dagen gekoeld bewaard, waardoor de buitenste wortelpuntjes afsterven en de kwaliteit en homogeniteit achteruitgaan. Hier gebeurt alles onder één dak. We hebben een ultramoderne pers op maat laten bouwen, die op lage snelheid luchtige potjes perst."

Na het persen en stek steken gaan de tray's naar de bewortelingsruimte boven de bedrijfsruimte. Vernevelaars en een groeilichtinstallatie die een lichtniveau van 131 µmol genereert maken het tot een ideale kraamkamer. De couveuseplantjes groeien er razendsnel uit tot gezond, homogeen en sterk uitgangsmateriaal, dat op het moment van uitplanten een flinke voorsprong heeft op materiaal van derden.

"De stekken groeien daardoor ook makkelijker en sneller weg in de kasgrond", heeft Wouter ervaren. "We mikken niet direct op een kortere teeltduur, maar vooral op kwaliteitswinst. Daarom hebben we in de teeltkas een nog iets zwaardere groeilichtinstallatie hangen, die een lichtniveau van 134 µmol voortbrengt. Deze is voorzien van de nieuwe diepstralende Bèta reflectoren van Hortilux die zorgen voor een nog betere lichtpenetratie.

Op weg naar nieuwe hoogten

Op de oudere locatie in Naaldwijk kweekt de familie Duijvesteijn al jaren zelf op. Met het nieuwe bedrijf willen de broers Martijn en Wouter met hun oom Paul Kester de opkweek en teelt naar nieuwe hoogten voeren. "Daarvoor moeten we wel grenzen verleggen", stelt Martijn. "We bespraken onze ideeën al in een vroeg stadium met vaste relaties, waaronder Van Iperen, Flier en Holland Potgrond. Deze toeleveranciers hebben de handschoen goed opgepakt. Voor echte innovatie heb je creatieve sparringpartners nodig, die bereid zijn om hun nek uit te steken en zaken te beproeven. We brengen elkaar telkens weer op nieuwe ideeën. Dat heeft onder andere geresulteerd in een unieke perspotlijn en in het speciale grondmengsel, dat tot nu toe alleen voor ons wordt gemaakt. We hopen nog meer bakens te verzetten."

Biologische gewasbescherming

Directeur Dirk Bakker en adviseur Edwin Datthijn van Van Iperen lichten hun inbreng toe. "Wij denken vooral mee over optimalisatie van de gewasbescherming en bemesting", zegt Bakker. "In mijn huidige positie zit ik niet vaak in de adviseursrol, maar ik maak graag tijd vrij om ambitieuze telers vooruit te helpen. Daar leer ik zelf ook van."

Datthijn vervolgt: "Deze kwekerij is bij uitstek geschikt voor nieuwe vormen van biologische gewasbescherming. Omdat het hele proces van beworteling tot oogst binnenshuis plaatsvindt, zou je biologische bestrijders zoals roofmijten al in de opkweekfase kunnen inzetten. De bodemroofmijt Hypoaspis bijvoorbeeld parasiteert onder andere op tripspoppen in de grond. Vanwege de hoge plantdichtheid zijn er in deze fase ook weinig bestrijders nodig."

Gespecialiseerde opkweekbedrijven hanteren een nultolerantie en werken in principe niet met biologische bestrijders. De adviseur: "Er zijn nog wel knelpunten te overwinnen, zoals de soms zeer hoge residuniveaus van gewasbeschermingsmiddelen op stekjes. Die kunnen een vroegtijdige start met biologische bestrijding behoorlijk frustreren."

Wouter haakt daarop in. "Het is jammer dat de vermeerdering nu bijna volledig plaatsvindt in Afrika. Wij zouden het liefst verse en schone Nederlandse stek gebruiken. Die mag dan best wat meer kosten."

De pottenpers verwerkt het speciale grondmengsel tot luchtige kluiten, waarin de stekjes snel wortel schieten.

in dienst van kwaliteit

Directeur Dirk Bakker (links) en adviseur Edwin Datthijn van toeleverancier Van Iperen bespreken met Martijn Duijvesteijn (midden) de mogelijkheden tijdens de opkweekfase te starten met biologische bestrijding.

Minder bodemziekten

Bakker hoopt op termijn ook het gebruik van middelen tegen wortelziekten zoals Pythium, Verticillium en Fusarium te optimaliseren. “In de koolplantenteelt is gebleken dat de vatbaarheid voor wortelziekten deels samenhangt met de samenstelling en dichtheid van perskluiten. Niet onlogisch, want veel bodemschimmels zijn zwakteparasieten. Dit bedrijf zal er waarschijnlijk weinig problemen mee hebben, maar dat is geen garantie.”
Volgens Datthijn zitten er bij verschillende fabrikanten nieuwe biologische middelen in de pijplijn. Zijn bedrijf heeft inmiddels een proefontheffing voor Prestop, een preparaat op basis van een goedaardige bodemschimmel. “De kunst wordt om op deze chrysantenkwekerij al bij de stek de basis te leggen voor een gezonde plant tot aan de oogst.”

Demonstratie

Martijn leidt ons langs de pers, steklijn en opkweekruimte. “De pers draait nu redelijk naar wens, hoewel ik af en toe nog een storing moet verhelpen”, merkt hij op. “Hij maakt echter perfecte potkluiten.”
In de opkweekruimte hangt een lichte mist. Tray’s met net gestoken stekken staan onder folie, pal daarnaast baden de net gewortelde plantjes in het groeilicht. “We hebben nog vloerverwarming overwogen, maar het leek ons niet echt noodzakelijk”, zegt de jonge ondernemer. “Dat klopt aardig, want de wortels spuiten eruit.”
De transportrobot licht een partij volgroeide plantjes uit de kap en plaatst de tray’s op de transportband. Enkele seconden later glijden ze naar de bedrijfsruimte onder de kas. De volgende dag gaan de plantjes de grond in, klaar om uit te groeien tot een prachtproduct.

Op het nieuwe chrysantenbedrijf van de gebroeders Duijvesteijn en Paul Kester draait alles om topkwaliteit. Die wordt mede gerealiseerd door beworteling en opkweek in eigen beheer. Luchtige perspotten van een speciaal grondmengsel bevorderen een snellere opkweek en weggroei in de kas en maken het gewas minder gevoelig voor bodemziekten. De ondernemers denken aan een vervroegde introductie van biologische bestrijders, mogelijk al in de opkweekfase.

SAMENVATTING

Poppenkast

Ons kabinet is onlangs gevallen over enkele spijkers, die bij bijzonder laag water zijn gezocht. Partijpolitieke stokpaardjes en een overdosis aan ego van een aantal Haagse kopstukken, wonnen het weer ruimschoots van het nuchtere boerenverstand. Dit onvolwassen haantjesgedrag leidt er wel toe dat ons land meer dan een jaar bestuurlijk op slot zit.
Crisis of geen crisis het komende jaar zit er niets anders op dan doortobben en afwachten, er gebeurt helemaal niks.

Eerst is het ruim drie maanden wachten op de nieuwe verkiezingen in juni. De uitslag zal geen aardverschuiving te weeg brengen, want 80% van de partijen zitten in het veilige politieke midden. Aan het zoeken en uitvergroten van de minimale verschillen hebben de meeste politici meer dan een dagtaak.

Dan komt er een informateur, vervolgens een formateur en na nog eens drie maanden van schijnbewegingen, geflirt en getouwtrek is de nieuwe coalitie inclusief rolverdeling bekend. Na de foto op het bordes, volgt de Haagse Honeymoon. In deze periode trekt het uitverkoren gezelschap per fiets, boot of touringcar het land in om overal gezien te worden en zich persoonlijk op de hoogte te stellen van alle kleuterscholen, brainparken, groeikernen, buurthuizen, greenports, achterstandswijken, kennisinstellingen, geitenbokverenigingen, innovatieplatforms, natuurmonumenten en multiculturele klankbordgroepen in ons land.

Na deze 100 dagen met schoolreisjes is fase 1 van het inwerkprogramma achter de rug. Voor fase 2 staat een week of 13 om te wennen aan de nieuwe werkomgeving en een beetje thuis raken in het nieuwe netwerk.

Als alles meezit, is dit hele proces juli 2011 afgerond. Dan wordt het zomervakantie en zal naar alle waarschijnlijkheid het nieuwe kabinet in september 2011, bruin verbrand en vol frisse moed, gaan regeren.
Dus het komende anderhalf jaar mag de hele BV Nederland fijn in zijn sop gaar koken, crisis of geen crisis. Het zal de dames en heren politici worst wezen, die hebben het veel te druk met elkaar en bereiden zich voor op het volgende potje stoelendansen.

Majesteit,

Volgens deze nuchtere onderdaan, is het in deze situatie het beste om gewoon een paar professionele interim bestuurders te contracteren die de komende drie jaar ons land besturen. En huurt u alstublieft ook een paar stevige organisatie-adviseurs in, die in de tussentijd – gewapend met een fors mandaat – de bovenstaande “poppenkast” ombouwen naar een efficiënt bestuursapparaat.
Dan bestaat er een redelijke kans dat we rond 2015 deze depressie enigszins te boven zijn.

Hoogachtend,

Peter Klapwijk, teeltadviseur uit Bleiswijk
Peter@greenq.nl